

БЪЛГАРСКИ ЕНЕРГИЕН И МИНЕН ФОРУМ

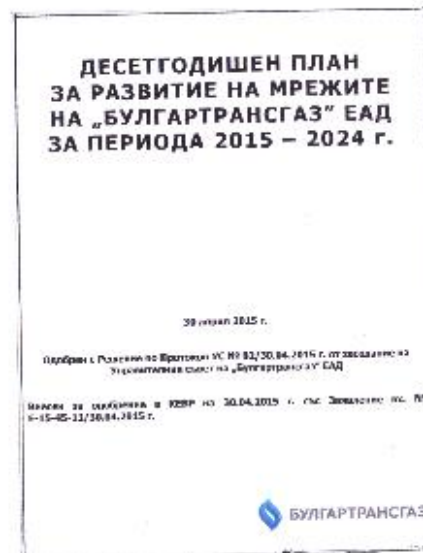
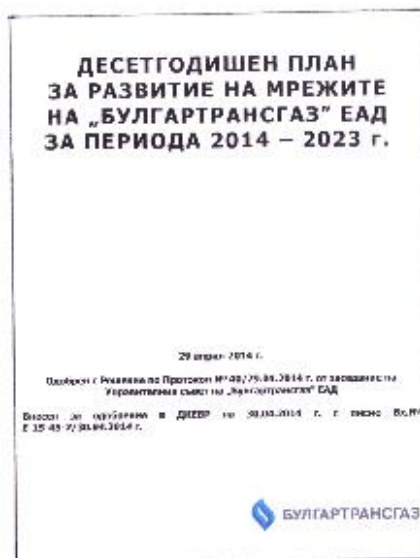
**Междусистемните връзки
- за запазване на статуквото или
за развитие на пазара на природен газ
в България**

Христо Казанджиев,

- От първите доставки на природен газ за страната България има един основен източник – Русия, покриващ през годините до 97 % от местното потребление.
- Редица Правителства декларираха намерения и политики за промяна на статуквото, разчитайки основно на развитие на местния добив чрез привличане на частни инвестиции. Резултатите са скромни, но ефективни.
- Като страна по Договора към Европейската енергийна харта, а по-късно с присъединяването си към Европейския съюз, пред България се откриха нови възможности за международно сътрудничество за пренос на енергийни ресурси, в т.ч. и природен газ, чрез изграждане на транснационални газопроводи и междусистемни връзки.
- По техническата реализация на проекти за изграждане на междусистемни връзки се работи “активно” през последните над 18 години, но резултатите са повече от скромни, въпреки кризата от януари 2009 год..
- Доколко, обаче, реализацията на тези връзки, ще повиши вероятността в близко време да се постигне диверсификация на доставките на природен газ за българската икономика?

Междусистемните връзки - за запазване на статуквото или за развитие на пазара на природен газ в България

СЪЮЗНА КОМИСИЯ ЗА ИНТЕРНАЦИОНАЛНО РОДНО РАДУЩАНИЕ
 София - 1113, Булевард "Витоша" № 58, 1013, БГ

ПРОТОКОЛ
 София, 13.08.2015 г.

Междусистемните връзки са от ключово значение за развитието на енергийния пазар в България и за запазването на статуквото на енергийния пазар в България.

Договорът за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) е ключов документ за развитието на енергийния пазар в България.

Въз основа на ДЕНП са подписани следните документи:

- 1. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП)
- 2. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 3. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 4. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 5. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 6. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 7. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 8. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 9. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 10. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол

Д. Димитров - главен изпълнителен директор

КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ТИПНО ПАРТНЬОРСТВО
 София - 1113, Булевард "Витоша" № 58, 1013, БГ

ПРОТОКОЛ
 София, 14.08.2015 г.

Междусистемните връзки са от ключово значение за развитието на енергийния пазар в България.

Договорът за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) е ключов документ за развитието на енергийния пазар в България.

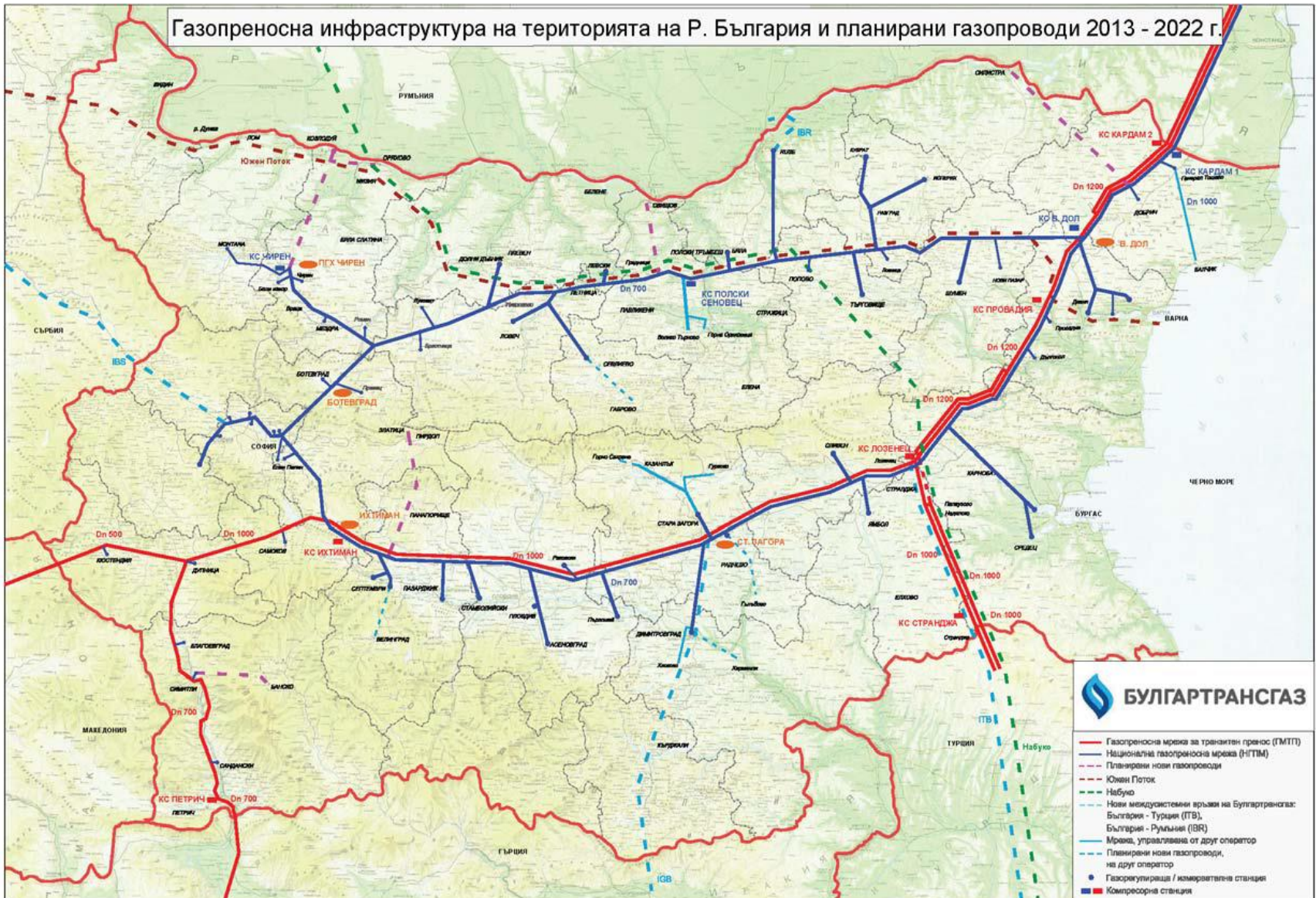
Въз основа на ДЕНП са подписани следните документи:

- 1. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП)
- 2. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 3. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 4. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 5. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 6. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 7. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 8. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 9. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол
- 10. Споразумение за енергийно и топлинно партньорство (ДЕНП) - допълнителен протокол

Д. Димитров - главен изпълнителен директор

Междусистемните връзки - за запазване на статуквото или за развитие на пазара на природен газ в България

Газопреносна инфраструктура на територията на Р. България и планирани газопроводи 2013 - 2022 г.

- Към настоящия момент дейности по реализация на междусистемни връзки със съседните страни осъществяват Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ) и две фирми – “Ай Си Джи Би”АД и Булгартрансгаз (БТГ).
- МИЕТ работи по реализация на проект за изграждане на междусистемна връзка България (София)-Сърбия(Ниш). Развитието на дейностите по проекта е неясно.
- Фирма “Ай Си Джи Би”АД работи по реализация на проект за изграждане на междусистемна връзка България (Ст.Загора)-Гърция(Комотини) с капацитет от 3 до 5 млрд.м³. Фирмата планира да изгради връзката в периода 2014 -2015 г. и от началото на 2016 г. да започне търговска експлоатация.
- БТГ работи по реализация на проекта за изграждане на междусистемна връзка България (Русе) - Румъния(Гюргево) и преустройство на трансграничните транзитни газопроводи в реверсивни такива.

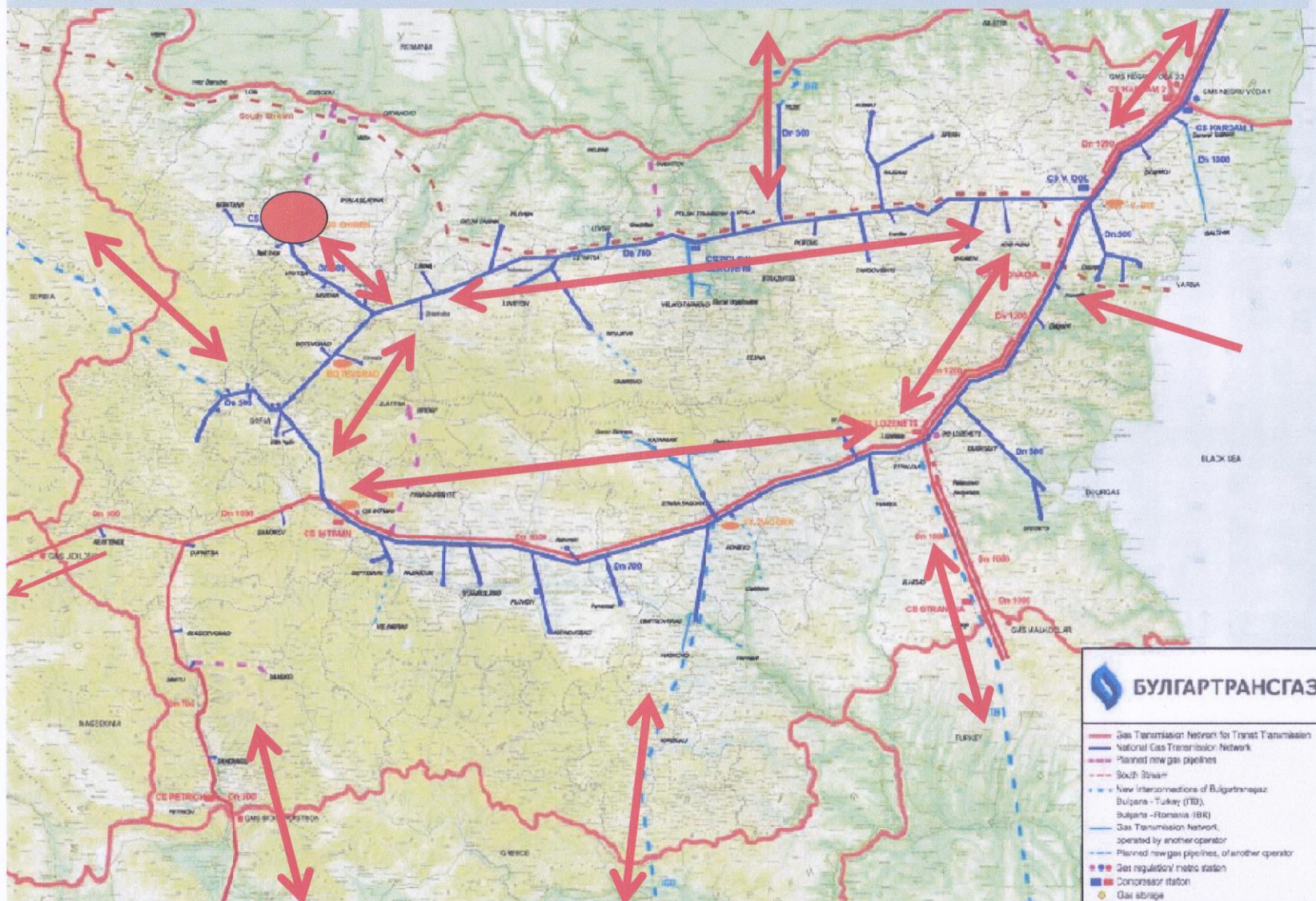
- На 16.07.2013 г. БТГ внесе в ДКЕВР своя 10 годишен план за развитие за периода 2013 – 2022 г.

Съгласно плана се предвижда:

- завършване на интерконектора България (Русе)–Румъния(Гюргево), 2013 г.
- изграждане на лупинг КС “Лозенец” – ОС “Недялско”, 2013-2015г.;
- свързване с интерконектора Гърция-България, 2014 – 2015 г.;
- свързване с интерконектора България-Сърбия, 2014 – 2015 г.;
- изграждане на газопровод за доставки на природен газ от Турция за България, 2013 – 2015 г.;
- изграждане на реверсивна ГИРС след КС “Петрич” 2014 г.(намерение, не е взето инвестиционно решение);
- увеличаване на капацитета на транзитната система (?) 2016-2018 г.(намерение, няма инвестиционно решение).
- Виждането на БТГ, изразено на конференция на 03.10. т.г , относно бъдещото развитие на проектите, е повече от оптимистично !!!!!!!

Possible gas flows after completion of planned projects 2013-2017

Междусистемните връзки - за запазване на статуквото или за развитие на пазара на природен газ в България

Виждането на Булгаргаз, изразено на конференцията на 03.10.2013., е също ОПТИМИСТИЧНО, но пътищата за доставки са ограничени до 4-ри трасета.

INTERCONNECTORS' CONSTRUCTION AS AN ESSENTIAL PRECONDITION

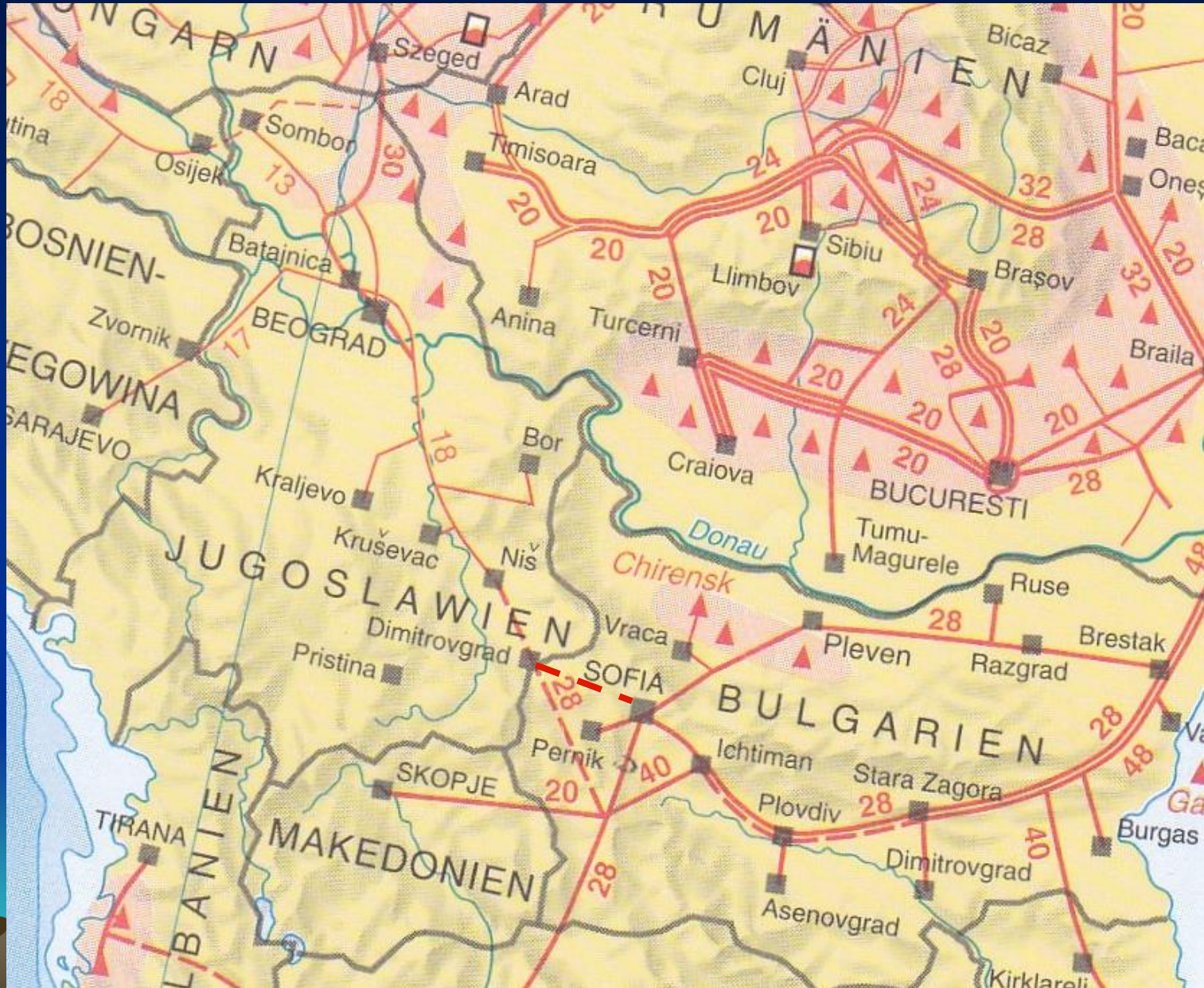

The gas interconnectors will ensure the security and diversification of gas deliveries to our country and the region, and will contribute to the achievement of true liberalization of the national and regional gas market.

- Очевидно, представителите на държавните дружества (а индиректно и Държавата) ни внушават, че реализацията на проектите се припокрива с реализацията на възможностите за диверсификация на доставки на природен газ за България.
- Имат ли те основания за тези внушения или отново се имитират действия за промяна на статуквото?
- Какво ни показва ситуацията около тези проекти?

Междусистемните връзки - за запазване на статуквото или за развитие на пазара на природен газ в България

- Идеята за изграждане на газопровод до Сърбия (Дупница-Димитровград) датира от 1997 г.. Задължението за изграждане е включено в Договора за транзит на руски природен газ през България за съседните страни. За тази цел България изгражда и резервира капацитет от 1,5 млрд.м³ в транзитната система до гр.Дупница. Газекспорт(Газпром) отказва изграждането на газопровода до Сърбия, но не компенсират разходите на Булгаргаз за изградения капацитет.
- Газопрееносната система на Сърбия, изградена до гр. Ниш е основно с диаметър 18“(457 мм). Този прееносен газопровод осигурява с природен газ повечето градове на юг и изток от Белград и е с изчерпан капацитет. На трасето на газопровода няма изградена компресорна станция.
- **Изграждането на междусистемна връзка България-Сърбия би могла да осигури доставки на природен газ от България за Сърбия, но не и обратно!!!!**

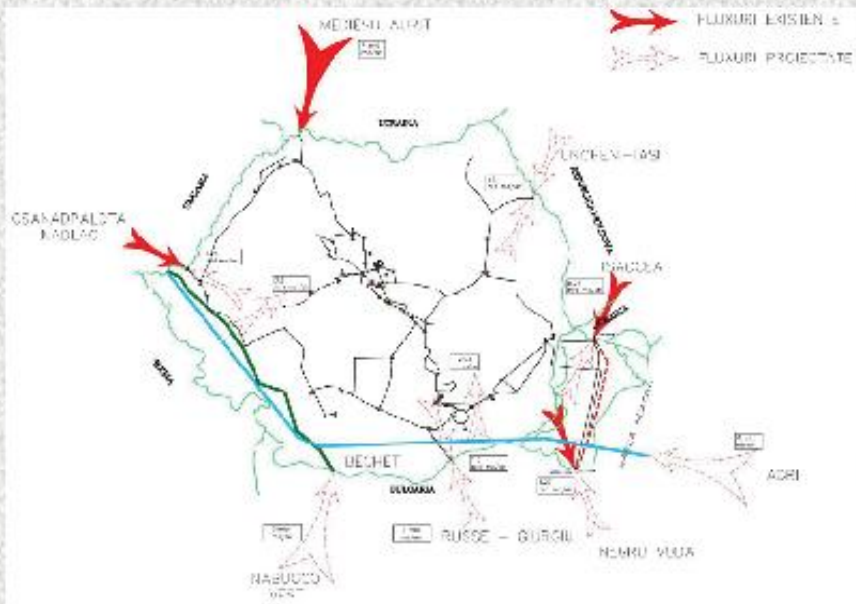

- Идеята за изграждане на газопровод Русе-Гюргево датира от началото на 21 век по идея на фирма Дексия, за доставки на природен газ от Русия през България до химкомбината в Гюргево поради липса на газопровод на румънска територия. Междувременно, от Букурещ до Гюргево бе изграден преносен газопровод, България и Румъния бяха приети в ЕС и идеята за изграждане на преносен газопровод се трансформира в проект за изграждане на междусистемна връзка.
- Румънската газопреносна система работи при по-ниско налягане, на трасето към Гюргево няма изградена компресорна станция, така че, междусистемната връзка не би могла да работи като реверсивна на търговска основа в близко бъдеще.
- **Междусистемна връзка България(Русе)–Румъния (Гюргево) би могла да осигури доставки на природен газ от България за Румъния, но не и обратно в обозримо бъдеще!!!!**
- **Виждането на Румъния по въпроса е изложено в Брюксел. от Трансгаз, Румъния, на 15.05.2013 г. с презентация.**

Main developments envisaged

2. Interconnections with the Transmission Systems of the Neighboring Countries; Implementation of Reverse Flow Options.

Existing interconnections:

- With Ukraine, at Isaccea and Mediesu Aurit;
- With Hungary, at Nadlac
- With Bulgaria, at Negru Voda

Interconnection Projects:

- With Bulgaria, at Giurgiu
- With Moldavia, at Ungheni
- With the Nabucco Pipeline

Implementation of Reverse Flow:

- At Isaccea, Negru Voda, Mediesu Aurit and Nadlac.

3. International Gas Transmission Projects: The East – West Pipeline

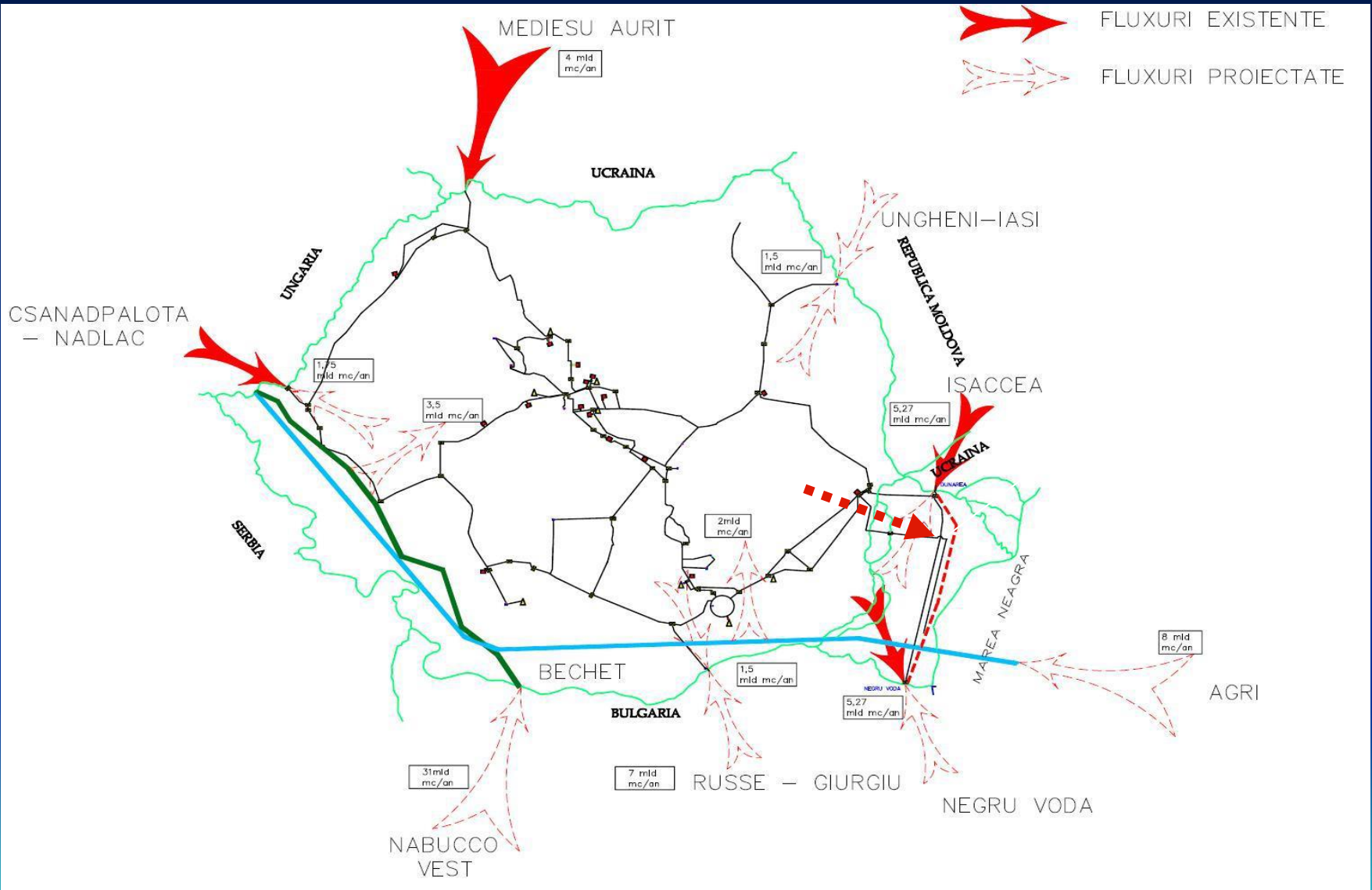
- На картата на Трансгаз (Румъния) газопровода за транзитен пренос на природен газ от Русия през Румъния за България се разглежда и като междусистемна връзка за доставки на природен газ от Румъния(Негру Вода) за България(Кардам 1). И то по настоящем, а в бъдеще с опция за реверс.
- Пропускането на най-реалистична възможност за доставки на природен газ от нов източник въпрос на недоглеждане ли е или продължаваща политика на отказ от достъп до други източници освен от Русия?
- Защото тази възможност по слухове е била предмет на интерес от частни фирми, които са били “убедени” че за тяхната инициатива не е дошло времето.
- **Румъния има принципна и техническа възможност да доставя природен газ за България, но очевидно такава инициатива се игнорира от българска страна.**

Междусистемните връзки - за запазване на статуквото или за развитие на пазара на природен газ в България

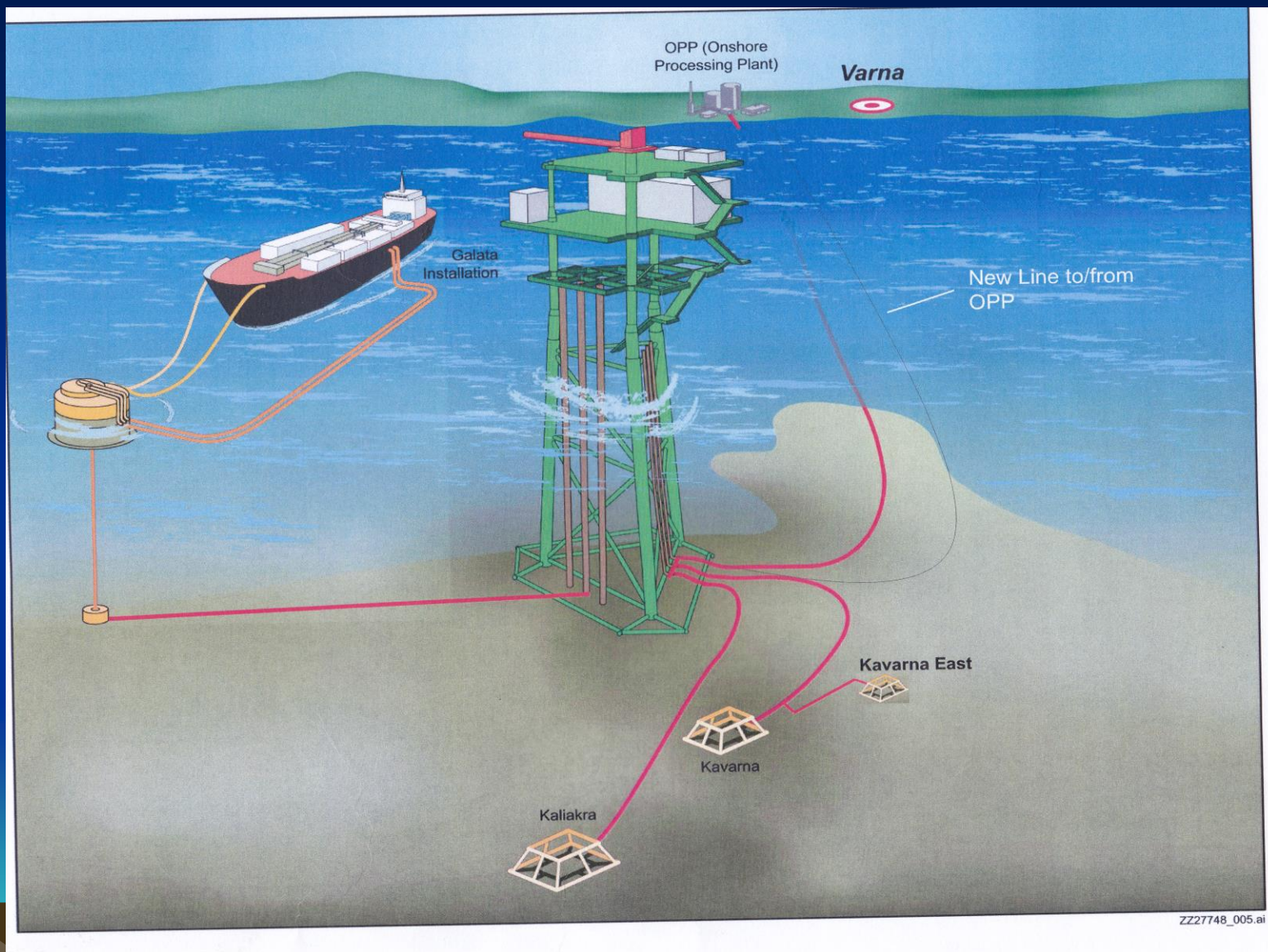

Междусистемните връзки - за запазване на статуквото или за развитие на пазара на природен газ в България

Междусистемните връзки - за запазване на статуквото или за развитие на пазара на природен газ в България

- Възможност за диверсификация на източниците на природен газ за България е трансформиране на находище Галата в газохранилище и терминал за сгъстен природен газ за доставки от Азербайджан през Грузия и Черно море. Инвестиционното предложение за това е от края на 2008 г.. Разрешение за това се игнорира въпреки, че газохранилището и терминала ще станат държавна собственост!!!!!!!
- Междусистемната връзка с Турция е с най-голям потенциал за диверсификация на източниците на природен газ за България, с възможностите си за доставки от няколко източника.
- Междусистемна връзка с Турция логично би следвало да е първостепенен приоритет за България. Развитието на такъв проект, обаче, системно бе загърбвано през последните години с мотив реализация на проекта Набуко.
- Държавата отхвърли и инвестиционно предложение за изграждане на интерконектор с Турция, направено от частен инвеститор през 2009 г.

- Въпреки проекта Набуко реализирането на проекта за междусистемна връзка Гърция-България бе приет за първостепенен приоритет за България, за доставки на природен газ от Азербайджан!!!!!!
- Параметрите на планираната междусистемна връзка, реверсивна и с капацитет до 5 млрд. м³, при наличие на проект за междусистемна връзка с Турция и намеренията за реализация на проекта Набуко-запад, будят недоумение.
- Параметрите на проекта, обаче, са съвсем логични, ако се планират за транзит на руски природен газ през България за Гърция в близко бъдеще или за доставки за балканския регион от интернационален терминал за сгъстен природен газ на Егейско море. Проект за такъв терминал, обаче, за сега не се разработва
- Тогава какво да се прави освободения капацитет на българската транзитна система???? Вероятно идеята е България да получава природен газ от Гърция през реверсивния газопровод Промахон (Гърция)-Кулата(България)

БЪЛГАРСКИ ЕНЕРГИЕН И МИНЕН ФОРУМ

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

